

УДК 81-139

**Стеценко Д. В.,
доктор філософії, старший викладач
кафедри галузевого перекладу та іноземних мов,
Херсонський національний технічний університет**

**Крижановська К. Ф.,
студентка,
Херсонський національний технічний університет**

ЗВІТ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КОМПАНІЇ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ КОРПУСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

В умовах постійного розвитку технологій та різних способів обробки інформації, проблема аналізу мовних даних набуває важливого значення. У результаті вдалого поєднання виникли якісно нові напрямки досліджень, зокрема корпусна лінгвістика, що надає нові методи аналізу як лексичних так і граматичних одиниць, з використанням великих масивів матеріалу. На сьогодні, науковці різних країн приділяють особливу увагу як дослідженню безпосередньо корпусів текстів та напрямків їх використання, так і прикладним програмним засобам, за допомогою яких полегшується обробка та аналіз корпусів текстів. Серед них: П. Бейкер, В. Жуковська, Т. МакЕнері, Дж. Синклер, А. Уїлсон, та інші. З іншого боку, феномен перекладу текстів офіційно-ділового стилю є предметом вивчення в роботах багатьох науковців таких як: Т. Анохіна, Н. Ботвіна, В. Бибіхін,

В. Калужна, М. Пилинський, Л. Черноватий, В. Карабан,
І. В. Корунець, та інші.

На сучасному етапі проблематика дослідження є актуальною, оскільки зумовлена розвитком корпусного мовознавства у різних напрямках перекладознавства.

Об'єктом нашого дослідження є корпуси офіційно-ділових текстів, зокрема, звіти зі сталого розвитку, надані компаніями у 2020–2024 роках.

Звіти зі сталого розвитку – це публічні документи, які організації використовують для розкриття своїх екологічних, соціальних та управлінських показників (ESG) [3]. Ці документи забезпечують прозорість впливу компанії на суспільство та навколишнє середовище, деталізуючи зусилля у таких сферах, як скорочення викидів вуглецю, покращення трудових практик та удосконалення корпоративного управління. Поширюючи цю інформацію, компанії прагнуть здобути довіру зацікавлених сторін, зокрема інвесторів, клієнтів та працівників [2].

Дослідження ґрунтується на двох засадничих поняттях: твердження про *обіцянки* та твердження про *обмеження*. Центральним завданням наукової розвідки є виявлення та анотація зазначених речень як предмет аналітичного дослідження корпусної лінгвістики.

Концепція *обіцянок* тісно пов'язана з розвідкою, що вивчає використання «дешевих слів» – терміну, що описує розпливчасту, неконкретну мову, яку часто використовують компанії під час обговорення своїх кліматичних зобов'язань і дій [1]. Подібно до пустослів'я, *обіцянки* спрямовані на перспективу і не містять конкретних, кількісно вимірюваних дій або механізмів підзвітності. Ці заяви часто ґрунтуються на оптимістичній мові, з використанням конструкції речень у Present Simple та Present Continuous tenses, стверджуючи, що деякі дії вже виконуються або плануються без конкретних критеріїв їхнього виконання або усталених періодів. Ідентифікуючи такі заяви як *обіцянки*, ми підкреслюємо їх спекулятивну природу та потенційну здатність вводити в оману зацікавлені сторони [2].

Поняття *обмеження* описує речення, в яких згадуються певні перешкоди, заборони або перепони на рівні компанії, суспільства або уряду, що можуть обмежити компанію у виконанні своїх *обіцянок*.

Наприклад, речення *«If the risks or uncertainties ever materialize or the assumptions prove incorrect, the results of HP Inc. and its consolidated subsidiaries (HP) may differ materially from those expressed or implied by such forward-looking statements and assumptions»*. – анотуємо як

обмеження, адже в ньому наголошено на неозначених ризиках, що можуть перешкодити компанії досягти високих екологічних, соціальних та управлінських показників.

Прикладом може слугувати речення «*At Deutsche Telekom, we have set ourselves a vital target of achieving net zero emissions along our entire value chain by 2040*». Автори звіту визначають важливу мету – досягнення нульового рівня шкідливих атмосферних викидів без конкретного визначення цієї мети.

Результатом анутовання стали 5,386 анованих речень з 6,500 звітів сталого розвитку, що є дотичними до тематики екологічних, соціальних та управлінських показників та можуть бути категоризовані як *обіцянки*, *обмеження* або *нейтральні твердження*.

Додатковим завданням нашого дослідження є градація визначених *обмежень* з позиції їх тематики.

Таким чином, нами було розроблено п'ять категорій тверджень про *обмеження* до яких увійшли:

- *Експлуатаційні перешкоди* – заяви, що характеризуються такими проблемами, як перебої в ланцюгу постачання, збільшення витрат через непередбачувані події, обмеження на сировину та перебої в роботі.

- *Ринкові ризики* – пропозиції, що охоплюють такі ризики, як нестабільність цін на сировину, перебої через збільшення попиту на стійкі матеріали, геополітичну напруженість та зміни світових економічних тенденцій.

- *Геополітичні умови* – речення включають вплив глобальних конфліктів, торговельних суперечок і політичної напруженості на діяльність бізнесу, а також ширші геополітичні виклики, що впливають на стабільність та економічні умови.

- *Економічні обмеження* – претензії зосереджені на економічній невизначеності, спричиненій пандеміями, геополітичними конфліктами, торговельними обмеженнями та правилами місцевого самоврядування, що можуть вплинути на виробництво та експлуатаційні витрати.

- *Кадровий капітал* – висловлювання розвиваються навколо умов праці, утримання фахівців, порушень на робочому місці та впливу зовнішніх подій на людські ресурси, включаючи охорону здоров'я, безпеку та рівність.

Проведений аналіз виявив, що виробничий сектор є єдиним, де «Геополітичні умови» входить до першої п'ятірки перешкод, що свідчить про чутливість цієї сфери до політичних питань. Ми також очікували побачити пункт «Геополітичні умови» в першій п'ятірці для природних ресурсів. Однак основними факторами залишаються експлуатаційні та ринкові ризики. Роздрібна торгівля демонструє

помірну вираженість «Експлуатаційних перешкод» та «Інших впливів». Категорії часто з'являються в комбінаціях (наприклад, «Ринкові ризики» та «Експлуатаційні перешкоди»), що вказує на взаємозв'язок у викликах, з якими стикаються ці сектори.

Отже, представлене дослідження розкриває аналітичний підхід до збору та анотації англійськомовних даних, що охоплюють звіти сталого розвитку в період між 2020 та 2024 роками. Нашу увагу було сконцентровано на дослідженні документів з чотирьох секторів промисловості, а саме: Виробництво, Природні ресурси, Роздрібна торгівля, та ІТ. Зібрано 6,500 звітів та анотовано 5,386 речень, що містять *обіцянки* компаній щодо екологічних, соціальних та управлінських показників та *обмеження*, які можуть негативно вплинути на поставлені цілі. Додатково ми окреслили категорії тверджень про *обмеження*, що розкривають чинники, згадані авторами як перешкоди на шляху до ESG-мети.

Література

1. Bingler J., Kraus M., Leippold M., Webersinke N. How Cheap Talk in Climate Disclosures Relates to Climate Initiatives, Corporate Emissions, and Reputation Risk. *Journal of Banking and Finance*. 2024. DOI : <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2024.107191> (дата звернення: 25.01.2025).

2. Gunawan J. Sustainability Report and Sustainability. *Encyclopedia of Sustainable Management* / ed. by S. Idowu, R Schmidpeter, N. Capaldi, L. Zu, M. Del Baldo, R. Abreu. 2022. DOI : https://doi.org/10.1007/978-3-030-02006-4_332-1 (дата звернення: 25.01.2025).

3. Webersinke N., Kraus M., Bingler J., Leippold M. CLIMATEBERT: A Pretrained Language Model for Climate-Related Text. URL : https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4229146 (дата звернення: 25.01.2025).